

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ

спеціальність	E2 Екологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Екологія	факультет	біотехнологій
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

БУЗІНА ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Вища освіта – Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва спеціальність 193 Землепорядкування та кадастр.
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», спеціальність 103 «Науки про Землю»
Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук, 03.00.16 – екологія
Вчене звання - доцент
Досвід роботи – 15 років
Показники професійної активності з тематики курсу:
авторка більше 25 навчально-методичних розробок;
співавторка 8 навчальних посібників;
учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+380662279401	електронна пошта	nezabudka120187@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надання здобувачам системного наукового розуміння закономірностей просторової організації природних і природно-антропогенних систем, особливостей функціонування територіальних екологічних комплексів та механізмів формування регіональних екологічних проблем.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проект
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 16 годин лекції, 16 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	Здатність застосовувати регіональний підхід до аналізу закономірностей функціонування природних і природно-антропогенних систем. Здатність здійснювати комплексне оцінювання екологічного стану територій різного просторового масштабу. Здатність визначати просторову диференціацію природних ресурсів, екологічних процесів та антропогенних навантажень. Здатність аналізувати взаємозв'язки між природними умовами, структурою землекористування та характером господарської діяльності в регіонах. Здатність оцінювати екологічну стійкість, природно-ресурсний потенціал та екологічну ємність територій. Здатність застосовувати басейновий, ландшафтний та екосистемний підходи до вирішення регіональних екологічних проблем. Здатність аналізувати регіональні тенденції зміни компонентів довкілля та прогнозувати напрями їх подальшої трансформації. Здатність розробляти комплексні заходи щодо екологічної оптимізації територіального розвитку. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення у сфері регіональної екологічної політики, охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.	Програмні результати навчання	Розуміти закономірності просторової організації та функціонування природних і природно-антропогенних систем. Аналізувати природні, соціально-економічні та екологічні особливості територій різного просторового масштабу. Визначати просторові закономірності розподілу антропогенного навантаження та його впливу на компоненти довкілля. Здійснювати комплексне оцінювання екологічного стану адміністративних, природно-географічних та функціональних регіонів. Застосовувати системний, ландшафтний, басейновий та екосистемний підходи до аналізу регіональних екологічних проблем. Аналізувати просторову диференціацію екологічних ризиків та визначати території з різним рівнем екологічного напруження. Виявляти основні тенденції просторово-часових змін стану природних компонентів та антропогенних систем. Визначати пріоритетні напрями екологічної оптимізації територій з урахуванням їх природних та соціально-економічних особливостей. Розробляти комплексні природоохоронні заходи на регіональному рівні.
-------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)					
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ					
Лекція 1.	Регіональна екологія як напрям сучасних екологічних досліджень	Практичне заняття 1	Визначення критеріїв виділення екологічного регіону	Самостійна робота	Концепція територіальної екологічної цілісності та її значення для регіональних досліджень.
Лекція 2.	Природно-територіальна диференціація та екологічна неоднорідність регіонів	Практичне заняття 2	Побудова профілю природно-екологічної диференціації території		Екологічна мозаїчність територій як фактор просторової неоднорідності природних процесів.
Лекція 3.	Антропогенна трансформація регіональних природних систем	Практичне заняття 3	Оцінювання територіального розподілу антропогенного навантаження		Регіональні природні комплекси як середовище формування екосистемних послуг.
Лекція 4.	Екологічний стан територій та методи його комплексного оцінювання	Практичне заняття 4	Розрахунок інтегрального індексу екологічного стану регіону		Взаємозв'язок природної та соціально-економічної підсистем у структурі регіону.
Природний капітал регіонів та його роль у довгостроковому розвитку територій.					
Екологічна ємність території: сучасні підходи до визначення та практичне значення.					
МОДУЛЬ 2. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ					
Лекція 5.	Регіональні екологічні проблеми та територіальна диференціація екологічних ризиків	Практичне заняття 5	Визначення просторової структури екологічних ризиків	Самостійна робота	Регіональна оцінка кліматичних ризиків для природних екосистем.
Лекція 6.	Екологічні проблеми міських і промислово-урбанізованих регіонів	Практичне заняття 6	Порівняльний аналіз екологічної напруженості різних регіонів		Екологічні наслідки демографічної депопуляції та занедбаності територій.
Лекція 7	Регіональні системи природокористування та екологічні обмеження розвитку	Практичне заняття 7	Оцінювання екологічної ємності території для планування господарської діяльності		Екологічні особливості територій із високою часткою покинутих сільськогосподарських земель.
Лекція 8	Стратегічні засади екологічно збалансованого розвитку регіонів	Практичне заняття 8	Розроблення регіональної програми екологічної оптимізації території		Постіндустріальні території як новий тип регіональних соціоекологічних систем.
Вплив транспортних мереж на просторову фрагментацію природних територій.					

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Апостолюк С.О., Джигирей В.С. Промислова екологія: навч. посіб. 2-ге вид., випр, і допов. Київ, 2012. 430 с.
2. Посилкіна, О. В., Онищенко Я. Г. Промислова екологія: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти. Харків: НФаУ, 2019. 162 с.
3. Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. Прикладна геоекологія: підруч. Київ: ПВТП «LAT&K», 2020. 440 с.
4. Климчик О.М. Урбоекологія: навч.-метод.посібник. Х.: ОЛДІ-плюс, 2019.208 с.
5. Волошина Н.О. Загальна екологія та неоекологія: Навчальний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. 335 с.

Методичне забезпечення

1. Мацнєв А.І., Проценко С.Б., Саблій Л.А. Моніторинг та інженерні методи охорони довкілля: навч. посібник. Рівне. 2017. 504 с.
2. Моніторинг і методи вимірювання параметрів навколишнього середовища: навчальний посібник. Київ. 2016. 312 с. 4.
3. Вітер Н.Г., Разанов С.Ф. Прикладна екологія: метод. вказівки для виконання практик. робіт для студ. ф-ту технології виробництва і переробки продукції тваринництва за напрямком підготовки 6.051701 «Харчові технології та інженерія». Вінниця 2016. 159 с.
4. Романко В.О. Основи екології. Конспект лекцій /В.О. Романко, А.Т. Дудинська Ужгород: УжНУ «Говерла», 2022. 90 с.
- 5 Трус О. М., Березовський А. П., Прокопенко Е. В. Методичні вказівки для виконання практичного заняття з дисциплін «Інженерна екологія» студ. ОС «Бакалавр». Умань, 2019. 54 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковимповторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.